

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

24 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обсяг освітнього компонента – 3 кредити ЄКТС, **Шифр освітнього компонента** – ОФП.24

Мова навчання – українська

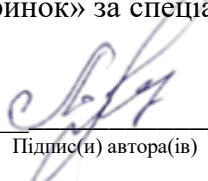
Статус освітнього компонента – обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг практики		Вид семестрового контролю
			Кредити ЄКТС	Години	Залік (диференційований)
Д	1	2	3	90	+
З	1	2	3	90	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Робоча програма складена канд. екон. наук, доц. Катерина ЛАРІОНОВА
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Протокол № 12 від 17.06.2025 р.

Зав. кафедри

Підпис

Ніла ХРУШ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

Протокол №36/25 від 24.06.2025 р.

Голова вченої ради факультету

Підпис

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, д.е.н., проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо-професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Леся МАТВІЙЧУК
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна практика є одним із обов'язкових освітніх компонентів і займає провідне місце у фаховій підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Пререквізити – ОЗП.02 «Вища та прикладна математика», ОЗП.03 «Економічна інформатика», ОЗП.06 «Університетська освіта та академічна доброчесність».

Постреквізити – ОФП.25 «Навчальна практика (цифрові фінанси)».

Відповідно до освітньої-професійної програми навчальна практика має забезпечити:

компетентності: ІК здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності; ЗК02 здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК03 здатність планувати та управляти часом; ЗК06 здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК07 здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК10 здатність працювати у команді; ЗК14 здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ФК09 здатність здійснювати ефективні комунікації; ФК11 здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

програмні результати навчання: ПРН01 знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; ПРН02 знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; ПРН13 володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; ПРН14 вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; ПРН16 застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; ПРН17 визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку; ПРН19 виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; ПРН21 розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Метою навчальної практики є формування у здобувачів вищої освіти первинних професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку через їх ознайомлення з функціоналом підприємств різних форм власності, фінансових установ та компаній, державних органів виконавчої влади, бюджетних організацій, фондових бірж, із застосуванням сучасних цифрових технологій при пошуку та обробці фінансово-економічної інформації.

Завдання навчальної практики:

– оволодіти навичками пошуку, узагальнення інформації, оформлення текстових та табличних документів, презентацій на прикладі основних показників діяльності підприємства, банку, страхової компанії, інститутів сектору державного управління, використовуючи відповідне програмне забезпечення (Microsoft Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point);

– здійснити знайомства з сайтами їх структурою конкретного підприємства, банку, страхової компанії та інституту сектору загального державного управління, надання можливості здобуття навичок пошуку необхідної інформації для виконання практичних кейсів;

– дослідити історію створення, становлення та розвитку підприємства, банку, страхової компанії, інституту сектору державного управління та фондової біржі;

– визначити мету, особливості діяльності підприємства, банку, страхової компанії, інституту

сектору державного управління та фондової біржі;

– ознайомитися з функціоналом фінансиста (фінансового менеджера) на підприємстві, в банку, страховій компанії, в інституті сектору загального державного управління та фондовій біржі;

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив навчальну практику, повинен: **знати** організаційну структуру, історію створення, становлення та розвитку підприємств різних форм власності, банків, страхових компаній, інститутів сектору загального державного управління та фондових бірж, мету та особливості їх діяльності, функціонал фінансиста (фінансового менеджера) в різних секторах економіки; **систематизувати та критично аналізувати** інформацію про діяльність фінансових установ та компаній, отриману з офіційних сайтів та звітних джерел; **відшукувати, обробляти, систематизувати та узагальнювати** фінансово-економічну інформацію з використанням сучасних цифрових технологій та програмного забезпечення (Microsoft Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point); **формулювати** обґрунтовані висновки за результатами виконання практичних кейсів; **розробляти** текстові та табличні документи, презентації з дотриманням вимог до їх оформлення; **систематизувати та узагальнювати** матеріал, отриманий під час практики.

4 ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1 Зміст практики

Зміст навчальної практики відповідає освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна практика передбачає проходження шести практичних кейсів, які направлені на набуття практичних навичок використання цифрових технологій для створення, оформлення, опрацювання текстових документів відповідно до встановлених стандартів, пошуку інформації, ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою спеціальності, отримання первинних професійних умінь і навичок.

З метою організаційного забезпечення проходження навчальної практики, пропонується такий орієнтовний розподіл часу на виконання відповідних розділів програми практики (таблиця 4.1).

Таблиця 4.1 – Орієнтовний календарний план практики

Етапи проходження навчальної практики	Термін виконання практики (тижні семестру)
1. Організаційні збори (ознайомлення із завданнями практики та проведення інструктажу з техніки безпеки). Виконання першого практичного кейсу «Використання цифрових технологій для опрацювання текстових документів та електронних таблиць при пошуку та обробці фінансово-економічної інформації»	1-3
2. Виконання другого практичного кейсу «Банк та його місце в банківській системі України» (перший розділ звіту з практики)	4-6
3. Виконання третього практичного кейсу «Страхова компанія та її роль на страхового ринку» (другий розділ звіту з практики)	7-9
4. Виконання четвертого практичного кейсу «Підприємство та його місце в економіці держави» (третій розділ звіту з практики)	9-10
5. Виконання п'ятого практичного кейсу «Державні органи виконавчої влади (органи виконавчої влади територіальних громад), бюджетні установи, а їх місце у фінансовій системі України» (четвертий розділ звіту з практики)	11-13
6. Виконання шостого практичного кейсу «Фондові біржі, криптобіржі та їх місце на фінансовому ринку України» (п'ятий розділ звіту з практики)	14-15
7. Оформлення звіту з навчальної практики. Підготовка доповіді та презентації для захисту звіту з практики.	16
8. Захист звіту з навчальної практики (виступ із презентацією).	17

Керівництво навчальною практикою здійснює викладач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, який призначається завідувачем кафедри. Практика проводиться протягом 2-го семестру в Хмельницькому національному університеті в лабораторії «Інформаційні технології у фінансах» (аудиторія 4-513). Під час навчальної практики передбачаються екскурсії (очні/віртуальні) в банківську установу, страхову організацію, підприємство та установу яка відноситься до сектору державно-фінансового управління, які допоможуть здобувачам вищої освіти ознайомитися зі специфікою спеціальності та майбутньої професії.

4.2 Програма навчальної практики

Таблиця 4.2 – Програма навчальної практики

Етапи проходження навчальної практики	Термін виконання практики (тижні семестру)
<p>1. Перший практичний кейс «Використання цифрових технологій для опрацювання текстових документів та електронних таблиць при пошуку та обробці фінансово-економічної інформації»</p> <p>1.1 Використання програмного продукту (текстового процесору Microsoft Word) для створення та опрацювання текстових документів відповідно до вимог їх оформлення за Стандартом Хмельницького національного університету СОУ 207.01:2025 «Текстові документи: загальні вимоги»</p>	1
<p>1.2 Використання програмних продуктів (Microsoft Word та Microsoft Excel) для набуття практичних навичок для обробки фінансової інформації (побудови діаграм та рисунків, які більш наглядно відображають інформацію в текстових документах)</p>	2
<p>1.3 Використання програмних продуктів (Microsoft Word та Microsoft Excel) для побудови таблиць та формул в текстових документах;</p> <p>1.4 Вимоги щодо оформлення списку використаних джерел відповідно до сучасних Стандарту Хмельницького національного університету СОУ 207.02:2025 «Бібліографічний запис: загальні вимоги та правила складання» з використанням програмного продукту Microsoft Word.</p>	3
<p>2. Другий практичний кейс «Банк та його місце в банківській системі України» (перший розділ звіту з практики)</p> <p>2.1 Видача керівником практики завдання для виконання другого кейсу. Суть, роль та місце банків в банківській системі України;</p> <p>2.2 Структура та основні складові сайту Національного банку України (НБУ) (набуття навичок пошуку необхідної інформації);</p>	4
<p>2.3 Функціонал банківського працівника в банківських установах;</p> <p>2.4 Структура та основні складові сайту певного банку (набуття навичок пошуку необхідної інформації);</p>	5
<p>2.5 Проведення екскурсії (очна/віртуальна) на конкретному банку.</p>	6
<p>3. Третій практичний кейс «Страхова компанія та її роль на страхового ринку» (другий розділ звіту з практики)</p> <p>3.1 Видача керівником практики завдання для виконання третього кейсу. Суті й особливості функціонування страхових компаній (корпорацій) на страховому ринку.;</p> <p>3.2 Функціонал працівника страхової компанії.</p>	7
<p>3.2 Структура та основні складові сайту певної страхової компанії (набуття навичок пошуку необхідної інформації);</p>	8
<p>3.3 Проведення гостьовим лектором (практиком) екскурсії (очна/віртуальна) на конкретній страховій компанії</p>	9
<p>4. Четвертий практичний кейс «Підприємство та його місце в економіці держави» (третій розділ звіту з практики)</p> <p>4.1 Видача керівником практики завдання для виконання четвертого кейсу. Суть, види підприємств за організаційно-правовою формою введення бізнесу. Місце фінансової служби підприємства в його загальній організаційно-адміністративній структурі;</p> <p>4.2 Функціонал фінансового менеджера на підприємстві;</p>	9

4.3 Структура та основні складові сайту конкретного підприємства (набуття навичок пошуку необхідної інформації);	
4.2 Проведення екскурсії (очна/віртуальна) на підприємстві.	10
5. П'ятий практичний кейс «Державні органи виконавчої влади (органи виконавчої влади територіальних громад), бюджетні установи, а їх місце у фінансовій системі України» (четвертий розділ звіту з практики)	
5.1 Видача керівником практики завдання для виконання п'ятого кейсу. Склад сектору загальнодержавного управління;	11
5.2 Функціонал фінансистів у центральних, регіональних і місцевих органах державного управління, Фондах соціального страхування;	
5.3 Структура та основні складові сайтів Верховної Ради України (ВРУ), Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної податкової служби України, Хмельницької обласної ради, Хмельницької міської ради, Пенсійним фондом України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття (набуття навичок пошуку необхідної інформації);	12
5.4 Проведення екскурсії (очної/віртуальної) на конкретній установі яка відноситься до сектору державно-фінансового управління.	13
6. Виконання шостого практичного кейсу «Фондові біржі, криптобіржі та їх місце на фінансовому ринку України» (п'ятий розділ звіту з практики)	
6.1 Видача керівником практики завдання для виконання шостого кейсу. Суть та особливостей функціонування фондових бірж на фінансовому ринку;	14
6.2 Функціонал учасників фондових бірж;	
6.3 Основні функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), як державного колегіального органу, що здійснює державне регулювання ринку капіталу, регульованих товарних ринків та ринку віртуальних активів в Україні;	
6.4 Структура та основні складові сайту Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;	15
6.5 Структура та основні складові сайтів вітчизняних фондових бірж (Фондова біржа «ПФТС» та ПрАТ «Фондова біржа «Перспектива»), криптобірж (набуття навичок пошуку необхідної інформації);	
Оформлення звіту з навчальної практики. Підготовка доповіді та презентації для захисту звіту з практики.	16
Захист звіту з навчальної практики (виступ із презентацією).	17

5 ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання під час навчальної практики ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, виконання практичних кейсів), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації студента, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

6 ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Формою звітності здобувачів вищої освіти з навчальної практики – є письмовий звіт, підписаний керівником практики від університету.

Орієнтовною структурою звіту з навчальної практики є: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина (об'єднання результатів 2-6 практичних кейсів), висновки, список використаних джерел та додатки (за необхідності). Орієнтовний обсяг звіту з практики, поданий в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Структура та обсяг складових елементів звіту з навчальної практики

Основний елемент		Рекомендований обсяг елементу звіту, с.
Титульна сторінка		1
Зміст		1
Вступ		2
Основна частина	1 розділ	7
	2 розділ	7
	3 розділ	7
	4 розділ	6
	5 розділ	6
Висновки		2
Список джерел посилання		1
Додатки		За необхідністю
Загальний обсяг звіту		40

Титульна сторінка вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

У **змісті** практичного кейсу послідовно записують питання, що будуть розкриватись у звіті, та зазначають номер сторінки, з якої вони починаються.

У **вступі** обґрунтовують основні засади навчальної практики, визначають її мету та завдання, вказують методи дослідження, що використовувались під час проходження практики, визначають предмет та об'єкт навчальної практики, а також дають коротку характеристику структури звіту (додаток В).

Основна частина звіту з навчальної практики складається з п'яти розділів:

– **перший розділ** стосується діяльності окремих банківських установ та їх місця в банківській системі (дослідження історії створення, становлення та розвитку банківської установи; дослідження місії, цілі, завдань банківської установи та її адміністративно-організаційну структуру; ознайомлення з основними показниками діяльності банку (обсягами кредитного та депозитного портфеля банку та проаналізувати їх динаміку та структуру за три останніх календарних роки, ознайомлення з основними депозитними та кредитними продуктами банку);

– **другий розділ** стосується діяльності окремих страхових компаній та їх ролі на страхового ринку (дослідження історії створення, становлення та розвитку страхової компанії; визначення місії, мети, завдань компанії та її адміністративно-організаційну структуру; ознайомлення із основними страховими послугами які надає організація; ознайомлення з основними показниками діяльності страхової компанії (страховими резервами, страховими преміями, страховими виплатами, величиною прибутку/збитку) та аналіз їх динаміки за три останніх календарних роки).

– **третій розділ** стосується особливостей діяльності окремого підприємств та його місця в економіці держави (дослідження історії створення, становлення та розвитку підприємства; визначення мети, видів діяльності та адміністративно-організаційної структури підприємства; визначення стану та тенденцій розвитку галузі економіки, до якої відноситься підприємство, ознайомлення з основними функціональними обов'язками фінансового менеджера підприємства);

– **четвертий розділ** стосується державних органів виконавчої влади (органів виконавчої влади територіальних громад), бюджетних установ, організацій та їх місця у фінансовій системі України (дослідження історії створення та розвитку певного інституту сектору державного управління; дослідження місії, цілі, мети, завдань, його адміністративно-організаційну структуру та перспектив розвитку конкретного інституту сектору державного управління).

– *п'ятий розділ* стосується діяльності фондових бірж та криптобірж (дослідження історії створення, становлення та розвитку конкретної фондової біржи; дослідження місії, цілі, функцій та основних фінансових послуг та продуктів які вона пропонує; визначення основних учасників торгів на обраній біржі (хто може торгувати); знайти та описати топ-5 найбільш торгованих цінних паперів на біржі; дослідити, які валюти можна торгувати на біржі; визначити мінімальну суму для початку інвестування/торгівлі; описати, як біржа забезпечує безпеку коштів клієнтів; пояснити різницю між фондовою біржею та звичайним банком; пояснити роль НКЦПФР у контролі за діяльністю біржі; визначити переваги та недоліки розвитку вітчизняного фондового ринку України.

Висновки звіту з практики повинні випливати з проведеного дослідження та мати зв'язок з його результатами. У них підводяться підсумки щодо всіх висвітлених питань.

Список джерел посилання повинен містити ті джерела, які студент використовував при виконанні програми навчальної практики, зокрема, нормативно-правові документи, що регулюють питання забезпечення систем управління фінансами підприємств, установ та організацій, навчальну літературу з управління фінансами, практичні матеріали з сайтів досліджуваного об'єкту тощо. Вимоги до оформлення списку використаних джерел наведено у стандарті ДСТУ 8302:2025 Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Завдання для звіту з практики розподілені за варіантами і обираються здобувачами згідно номеру в списку групи.

Обсяг звіту з навчальної практики до 40 сторінок друкованого тексту. Усі сторінки нумерують, починаючи з титульного аркуша. На ньому номер сторінки не проставляється.

Звіт про проходження навчальної практики повинен відповідати вимогам: стислість і чіткість побудови; переконливість аргументації; обґрунтованість висновків та рекомендацій.

Звіт повинен повною мірою висвітлити виконану студентом роботу, показати його обізнаність у питаннях щодо уявлення про майбутню професію, про професійні функції фахівців з фінансів підприємств, державних фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Оформлювати звіт потрібно відповідно до вимог стандартів СОУ 207.01:2025 «Текстові документи. Загальні вимоги та правила складання» і СОУ 207.02:2025 «Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання».

Здобувач вищої освіти захищає звіт з практики перед комісією, що призначається завідувачем кафедри, за участі керівника практики від кафедри. До захисту здобувач готує доповідь з презентацією. Доповідь на захисті має презентувати основні результати практики та доповнюватися презентацією з 10-12 слайдів. Тривалість доповіді – 4-5 хв. Слайди презентації мають бути чіткі за змістом, пронумеровані, логічно пов'язані з доповіддю.

7 ПОЛІТИКА ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Політика проходження практики визначається системою вимог, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію освітнього процесу і практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Під час практики здобувач має вчасно й у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та настановами її керівника, суворо дотримуватися правил техніки безпеки. Після закінчення терміну практики здобувач на 17 тижні навчання має захистити звіт з практики.

Під час оформлення звіту з практики здобувач вищої освіти має **дотримуватися політики академічної доброчесності** (заборонено списування, плагіат, використання штучного інтелекту (без належного цитування)).

У випадку невиконання здобувачем вищої освіти програми практики з поважної причини, деканат, за заявою здобувача та на основі представлених документів, розглядає питання щодо надання йому академічної відпустки.

Здобувач вищої освіти, який на підсумковому контролі із захисту звіту з практики отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

Підсумки практики підводяться на засіданні кафедри і обговорюються на засіданні вченої

ради факультету не рідше одного разу на навчальний рік.

8 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених програмою навчальної практики для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час оцінювання *не допускаються*.

Відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти та показником оцінки в балах визначають критерії оцінювання результатів виконання кейсів, написання звіту з навчальної практики та його захисту, тобто результатів проходження навчальної практики.

Критерії оцінювання структурних елементів загальної оцінки за навчальної практики:

– *оцінка керівника практики від кафедри*: повнота та якість розв'язання завдань практичних кейсів (6 кейсів), рівень аналітичного мислення та вміння працювати з реальними статичними даними; ініціативність, креативність та самостійність у пошуку рішень; відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання; своєчасність виконання поставлених практичних завдань відповідно програмі практики;

– *оцінка звіту з практики комісією*: повнота і якість розв'язання завдань практики; відповідність змісту виконаних робіт (завдань) програмі практики; відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання, правильність оформлення щоденника з практики; своєчасність виконання звіту з практики;

– *оцінка комісією доповіді і презентації під час захисту практики*: структурованість і логічність доповіді; повне та змістовне розкриття результатів практики; лаконічність доповіді, дотримання регламенту; інформативність, структурованість, зрозумілість та відповідність візуальних матеріалів змісту доповіді (слайди, схеми, графіки); якість візуального оформлення презентації;

– *оцінка комісією відповідей на запитання під час захисту практики*: повнота та чіткість відповідей, їх правильність; логічність та обґрунтованість відповідей; вміння пояснити логіку прийнятих рішень.

Результати виконання завдань практики та її захисту оцінюються за 100-бальною накопичувальною шкалою (таблиця 8.1).

Таблиця 8.1 – Структурування «Навчальної практики» за видами робіт

Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)				
Оцінка керівника практики від кафедри	Оцінка комісією			Разом балів
	звіту з практики	доповіді і презентації під час захисту практики	відповідей на запитання під час захисту практики	
21-40	15-25	12–20	9–15	60-100**

Примітки: *Мінімальна і максимальна кількість балів, призначена структурній одиниці освітнього компонента;

**Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо за результатами оцінювання усіх видів навчальної роботи з освітнього компонента здобувач набрав від 60 до 100 балів;

***Структура має повністю відповідати структурі і змісту програми практики.

Критерії та кількість балів оцінювання за кожним структурним елементом загальної оцінки за практику зазначені в таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – Критерії та кількість балів оцінювання за кожним структурним елементом загальної оцінки за переддипломну практику

Критерії оцінювання структурних елементів	Кількість балів	
	мінімум	максимум
– оцінка керівника практики від кафедри:	24	40
повнота та якість розв’язання завдань практичних кейсів (6 кейсів), рівень аналітичного мислення та вміння працювати з реальними статичними даними; ініціативність, креативність та самостійність у пошуку рішень;	3 (18)	5 (30)
відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання;	3	5
своєчасність виконання поставлених практичних завдань відповідно програмі практики.	3	5
– оцінка звіту з практики комісією:	15	25
повнота і якість розв’язання завдань практики;	6	10
відповідність змісту виконаних робіт (завдань) програмі практики;	3	5
відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання; правильність оформлення щоденника з практики	3	5
своєчасність виконання звіту з практики	3	5
– оцінка комісією доповіді і презентації під час захисту практики:	12	20
структурованість і логічність доповіді	3	5
повне та змістовне розкриття результатів практики	3	5
лаконічність доповіді, дотримання регламенту	3	5
інформативність, структурованість, зрозумілість та відповідність візуальних матеріалів змісту доповіді (слайди, схеми, графіки), якість візуального оформлення презентації	3	5
– оцінка комісією відповідей на запитання під час захисту практики:	9	15
повнота та чіткість відповідей, їх правильність	3	5
логічність та обґрунтованість відповідей	3	5
вміння пояснити логіку прийнятих рішень	3	5
Сума:	60	100

Кількість балів за структурними елементами оцінювання виконання кейсів та звіту визначається на основі таблиці 8.3.

Таблиця 8.3 – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст практичного матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння матеріалу практичних кейсів, володіє понятійним апаратом; свідомо використовує отримані практичні навички для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання за отриманими практичними навичками, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з освітньої компоненти.

Накопичена здобувачем вищої освіти сума балів за результатами виконання Програми практики згідно з табл. 8.1 трансформується в інституційну шкалу оцінювання та шкалу оцінювання ЄКТС (таблиця 8.4).

Результати захисту звіту з практики заносяться до заліково-екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувача вищої освіти за двома шкалами оцінювання – інституційною та ЄКТС з підписами членів комісії.

Здобувачі вищої освіти захищають звіти з практики перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від кафедри та інші викладачі кафедри. Захисти звітів з практики проводяться не пізніше одного тижня після її завершення, а здобувачі, які навчаються за заочною формою, – в установленій кафедрою графік проведення чергової екзаменаційної сесії.

Диференційований залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з практики за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця 8.4 – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни / освітнього компонента)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів проходження навчальної практики, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів проходження навчальної практики та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати проходження навчальної практики
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів проходження навчальної практики відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

9 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній компонент «Навчальна практика» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені:

Програма і методичні рекомендації щодо проходження навчальної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», які розміщені на сайті кафедри і в ІС «Модульне середовище для навчання» <https://fbss.khmn.edu.ua/wp-content/uploads/sites/9/ofp.24-navchalna-praktyka.pdf>.

10 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Проходження переддипломної практики потребує використання відповідного програмного забезпечення – Microsoft Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.treasury.gov.ua/ua>.
4. Державна податкова служба України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>.
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.mof.gov.ua/>.
7. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/>.

8. Національний банк України. Наглядова статистика. Згруповані балансові залишки банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https:// bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist](https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist).
9. Національний банк України. Наглядова статистика. Основні показники діяльності страхових компаній (у розрізі установ), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 835. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua/>
11. Пенсійний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pfu.gov.ua/>.
12. Сайт «Мінфін» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/incometax/>.
13. Стандарт Хмельницького національного університету СОУ 207.01:2025 «Текстові документи: загальні вимоги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=10204>
14. Стандарт Хмельницького національного університету СОУ 207.02:2017 «Бібліографічний запис: загальні вимоги та правила складання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=10204>
15. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fond.dcz.gov.ua/>.

12 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Модульне середовище для навчання. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua>.
- Електронна бібліотека університету. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua>.
- Репозитарій ХНУ. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.